

יעקב שרת / איש מאדים בימים בנינוניים

הרוסקוב

(המשך מעמוד 53)

אריה חולשה לתשישים וביחוד לתכ- שיטי זה. התוצאה המתקבלת מרשימה ומעוררת הערצה.

בחולה

בנות בחולה חייבות להיות האופני תיות ביותר. הן נראות יפות אפילו ב- בגד הפשוט והישן. רובן מסוגלות לתקן, לסדר ולהתקין מחדש את בגדיהן היש- ניים. הן מוסיפות כפתורים, סרטים, מל- מלות ותחרות ואוהבות להצטעע. הן ערות לכל חידושי האופנה ועוקבות בקפ- דנות אחרי כל שינוי. הן לא מצפות מאחרים שיאמרו להן איך להתלבש. הן חשות באינטימקט מה מתאים ללבשו.

מאזנים

לבני מאזניים הופעה נאה ושובת-לב. הבעת פניהם נעימה, הם בעלי חיך מקסים, גומות חן בלחיים, בסנטר, או אפילו בברכים. היופי טיבעי לבני המזל. הם אינם סובלים כיעור. גם אם ילבשו סמרטוטים הם ייראו נאים ונעימים. הם נוטים לבחור צבעים בהירים, עדי- ניים ולא רועשים. מעט מאוד אנשים יכולים לשלב ישן עם חדש, ולהיראות כאילו זה עתה המציאו את האופנה.

עקרב

הקיצוניות המאפינת את בני המזל מוצאת ביטוי בדרך שבה הם מתלבשים. או שילבשו את הבגד ה'רוק' ביותר ויתנו הרגשה שלעולם אינם נותנים דע- תם להופעתם, או שיתלבשו בשיא ה- אופנה וייראו אלגנטיים. הם מוכרחים לעורר תשומת-לב מסביב לאישיותם ול- תלבושתם. בנות עקרב מסוגלות ללבש את הבגד היפה ביותר כדי להדהים את השכנים, להרגיז את החברות לע- בודה, או להתנקס בחברה שפוגעה בהן.

קשת

בנות קשת נותנות לכולם הרגשה, ש- כלל לא איכפת להן מה הן לובשות. איש לא חושד בהן שהן מקדישות מה- שבה רבה להופעתן. כל אחד יודע שהן מעדיפות לקרוא ספר טוב, לשמוע הר- צאה מעניינת או להשתתף בטויל מפרך. למעשה הן מוכרות בטעם טוב ויודעות מה מתאים להן. הן מרגישות הכי טוב בבגדי-ספורט, וגם לשמלות היקרות וה- מהודרות ביותר יהיה אופי משוט.

גדי

בנות גדי נראות טוב בבגדים סולידיים. הן מוכנות להתאים לעצמן את כל הצב- עים והגוונים. הצבעים הכהים מתאימים להן ביותר. חשוב שהן תראינה אלגנ- טיות, כי בדרך-כלל הן עובדות במקומות שבהם נחץ להופיע בצורה מכובדת. חידושי האופנה אינם מדברים אליהן. עד שהתרגלו לבגד מסויים כבר נודע להן שעליהן להסתגל לבגד אחר. למולן הן לא מאבדות את הפרופורציה, ומתי- לבשות בצורה יפה ומעניינת.

דלי

בנות דלי אוהבות להפתיע את הסבי- בה. הן מתלבשות כאילו היו שחקניות על בימה. הבגדים עבורן הם כעין צע- דים להשתעשע בהם. הן ממש מזנקות לתוך האופנה. יש להן טעם טוב והן מתלבשות כאילו היו בתחרות אינסופית עם נשות כל המזלות האחרים.

דגים

בנות דגים המפונקות מעדיפות נוחות על פני אופנה. אילו רק יכלו להתהלך בחלוקי-ביית מבלי לעורר תשומת-לב, הן היו מאושרות. אך מכיוון שאין ברירה הן מחפשות לעצמן בגדים בצבעי הסגול, הטורקיז, הכחול והכסף, ומנסות למצוא סגנון שאותו לא יצטרכו להחליף לעולם. בכל בגד הן נראות דורשות פינוק. קשה לומר להן להתלבש לפי האופנה. האינטואיציה אומרת להן מה מתאים להן ללבש, וזאת בהתחשב ב- מצב-הרוח שבו הן נתונות.

הטבעיות, או להיפך, להיות נכון להתפשר עמו ולהחליש מכה זה, אם לא לעקר כליל, את קיצוניותו! לא מדינת-ישראל דגלה יותר ויותר בדרך הפיתרון האחרת של הבעיה הפלסטינית, דרך ביטולה על-ידי מחיקתה בכוח. לא פשרה, לא השלמה, לא ויתור, לא הכרה, לא הסכמה, לא שלום. להיפך — העלמלות, התנכרות, התכחשות, התנש- אות, כיבוש, דיכוי, הדיסה, מחיקה. העלמת הבעיה תחילה על-ידי ביטולה במחשבה, בהשקפה — ואחר-כך, בהגיון בלתי- נמנע — על-ידי ביטולה הגשמי, בשטח.

נרצה או לא נרצה, אחת התוצאות של מילחמת 1948 היתה היווצרות ריכוז פלסטיני גדול בלבנון. הריכוז הזה לא נוצר יש מאין. הריכוז הזה הוא חיפה הערבית, ועכו, וכפרים שלמים בגליל, ועוד ועוד. בעיה. בעיה מציקה. מציקה מאוד, שכן, כאמור, היא מתבטאת גם בסירור אנטי-ישראלי למינהו. אז מה עושה מדינת-ישראל כדי לפתור בעיה זו? היא פותרת אותה בדריסתה בטנקים.

מילחמת 1982 היא נסיון ישראלי יזום ומחושב להשמיד את הבעיה הפלסטינית על-ידי מחיקת הקיום הפלסטיני שנוצר בלבנון מכוח מילחמת 1948, שהביאה לעולם את מדינת-ישראל, אך גם הולידה את התאום הסימיו-פלסטיני. מבצע לערפל המידע אין לדעת את מדובר בהשמדה ממש של קבוצה לאומית, כלומר בירו ובהפגזה של יישובים פלסטיניים בלבנון על כל יושביהם, או בגירוש המוני של פלסטינים לעבר סוריה (במטרה שהנדודים, מכיוון שהחלו שוב מקץ יותר מ-30 שנה, יימשכו עד ירדן, כדי להגדיל שם עוד יותר את התאחוז הפלסטיני כדרך להפיכת ירדן למדינה פלסטינית מוצהרת, או שניהם גם יחד — או אולי לא זה ולא זה). אבל דומה שכבר ברור לחלוטין, שבלבנון נוצר מכוח מילחמת 1982 מצב חדש לגמרי — הפלסטינים שהיו גורם של ממש במדינה המוסרת שמה לבנון איבדו את מעמדם זה לגמרי. הם, כמו שאומרים הילדים, "אינם" עוד.

ואם הם אינם עוד גורם בלבנון, אם הם מוכים, מושמדים, מגורשים, עקורים, סחופים ודוויים שם, כתוצאה ישירה של מחץ העוצמה הצבאית הישראלית — היש צורך להסביר מה מתרחש מכל זה לפלסטיני חבלי-עזה והגדה?

מי שהסיכסוך היהודי-פלסטיני-יהודי נתפס אצלו כסיכסוך יעקב ועשיו, בסיכסוך אני-אוראתה, מילחמת 1982 היא מתנת" חג כבירה. הבעיה הפלסטינית כבעיה מדינית-ביטחונית פשוט נעלמה מן המפה העולמית. זוהי עובדה ניצחת. העם האחד שנעשה ריבון ב-1948 — נעשה ארץ ב-1982. העם האחר, שלא נעשה ריבון ב-1948, נעשה עבד נרצע ב-1982. ובמילים אחרות: הבעיה הפוליטית-ביטחונית נעלמה — הבעיה המוסרית נשארה (בעיה מוסרית אי-אפשר להעלים בסאון טנקים ובגהום מטוסים).

כמובן, מישקלן של בעיות מוסריות בימינו, מהו? לא הרבה יותר מאשר בימי יהושע בן-נון, שהקפיד בשעתו מאוד על פיתרון הבעיה הכנענית בהרג שיטתי — וההיסטוריה ציפצה על אותם מחייליו ובני-דורו, שעיקמו חוטם למראה הכנענים המושמדים, מטף ועד זקן. לפי חרב; על השאלה האם אפשר לנהוג בעשור השמונים של המאה ה-20 בשיטות בן-נוניות במהותן, אם לא בממשותן — ולצאת נקי — אין בפי תשובה, שכן מה פירוש "לצאת נקי"? היש נקי בעולם של ימינו?

ואף על פי כן! ואף על פי כן, לא אל ישראל בן-נוניות שבו התפללו אבות הציונות ומקימי המדינה, ומכאן ישראל בלבד 1982 היא ישראל אחרת לגמרי, שונה לחלוטין מישראל של 1948. אולי זה טוב ואולי זה לא טוב, אך עם עובדות אין טעם להתווכח. ביוני 1982 התחוללה במזרח-התיכון, גודל של מהפיכת 1948. נשתנו סדרי בראשית במזרח-התיכון. נפתחה תקופה חדשה בחיי ישראל ובחיי האזור כולו. כל כליה-מישח (מלבד אחד) הופלו ועד מהרה יונצו מחדש בסדר שונה מקודם. אשרי המודה והרץ אחרי המרכבה. או למסתייג שביקש ליישב סיכסוך מתוך כבוד הדדי לאדם ולעם, והיה נכון לוותר ולהתחשב בזולת למען החלום של פשרה-מכובדת; מעכשיו יהיה עליו לחיות במציאות שכל כולה כוח ללא חלום, ומי יודע אילו מסקנות אישיות מרחיקות-לכת ינעו מכך...

האסטרטגים ינתחו את יחסי-הכוחות במילחמת צה"ל-אש"ף ואת המעבר לעיקור צבא סוריה, ויבררו האם על ישראל חוקה זו איימה סכנה ממשית, מצדיקת-מילחמה. ההיסטוריונים יעלו על נס את חוכמת העיתוי הבגייני שרוני, המושלם מאי-כמוהו, את גאון צה"ל הרפולי, התעוזה המדינית-צבאית הישראלית, את ניצול ההצלחה שהפתיעה גם את הנשבעים בה מלכתחילה, את שעוין-החולחול עתיר-הגרגרים, המדינאים יתהו על טיבו של הזרז למיוחד בימינו ששמו הכימי, "ישראל", המחולל ריאקציות כה חריפות בסבי- בתו, אף שהוא כטיפה באוקיינוס.

היגידועות ישאלו האם כל זה כבר היה רשום בצופן הגנטי של ההודות בלבושה הריבוני המחודש, או שמא אין כאן אלא שלשלת של החלטות שהחליטו אנשים ספורים מאז ועד היום, החלטות שכולן היו יכולות להיות הפוכות. 1948 ועד היום, החלטות שכולן היו יכולות להיות הפוכות. אחרונים אחרונים, אך לא בחשיבות, הדמוגרים — וחלא בינינו ובין עצמנו או יודעים (ועוד אנו יודעים!) שבסידור-ההיסודות של הסיכסוך הפלסטיני-יהודי מסתתרת לה לא-שאננה הבעיה הדמוגרפית הגולמית — יספרו את הגולגולות וישרטטו עקמות ומלוא סבלאות אשר יבהירו לאזונים המנצחים ולעבדים הנרצעים האם השתנה היחס התאחוז בין יהודים ופלסטינים, בין יהודים וערבים, וביתר אכזריות — האם נוסף למדינת ישראל יהודי אחד הודות למילחמת 1982 מהממת.

לכתוב היום, 9 בחודש, דברים על מילחמת 1982 כדי שיראו אור בעוד שבוע ימי-לוח, אך אולי שנת-אור מבחינת תאוצת ההפתחויות וההשתנויות המזרח-תיכוניות ואף הער למיות, מגוחך, כמדומה, לא פחות מאשר לכתוב דברים חמישה ימים לפני פרוץ המלחמה, כדי שיתפרסמו אחריה, כפי שאירע על פה בשבוע שעבר, שלא לדבר על אותו שלג צחור שירד בעו בימי קץ אלה על נסיון כן לטפל בדרך אלגורית בניצני בעיה חברתית עקרונית, שפירותיה השחורים משחור מי ישרם.

מגוחך, ואף על פי כן בלתי-נמנע, שכן מה שכבר קרה במלחמה החדשה שהפריצה ממשלתנו בתגובה על התנקשות בחיי גשרי-ישראל בבריטניה, דיו לעורר כמה התייחסויות. מילחמת 1982 היא קודם כל ניקמת 1973. אי-אפשר להסביר את העוצמה, המחץ, היכולת, ההצלחה וניצולה של המערכת הצבאית כולה אלא בנחישות סגל שלם של קצונה, והרמטכ"ל בראשו, שעשה לילות כימים מאז מילחמת 1973 בבניית מכונית מילחמה אדירה, שתסיר את חרפת הימים הראשונים של מילחמת 1973 בצורה שתבהיר קבל עולם מהו ומיהו צה"ל. ועינינו הרואות.

אבל מילחמת 1982, אולי אף יותר משהיא חוסר מגזע 1973, היא המשכה של מילחמת 1967 במישור השטח, והמשכה של מילחמת 1948 במישור האדם. אסביר למה אני מתכוון:

מילחמת 1967 שינתה את מפת המיזרח התיכון (אף שמלכתחילה לא זו היתה מטרתה). גבולות נחצו שלא על מנת להיסוג אליהם בתום הקרבות. המדנות-שטח — מתוגברת על-ידי שיכון הכוח וההצלחה — בדקה ברבים וטובים (ואובי הקטן בתוכם), בהסתייעה כמובן בתרבויות הגיוניות למיניהן, שחיפו כולן על האמת הפשוטה של יצר ההתפשטות הישראלי, נתגלתה אז במערומיה. מסוממי מעמדו ה"מעצמתי" באזור הרשינו לעצמנו לספח בפועל וליישב שטחים של מצרים ושל סוריה מזה, ושטחים בעלי מעמד מדיני לא ברור — אך גדושי אוכלוסיה פלסטינית — מזה. השלטנו סדר גבולות חדש. האין מילחמת 1982 המשך ישיר של קו זה?

אבל האמת הגדולה היא שמילחמת 1982, עוד יותר, היא המשכה הישיר של מילחמת 1948. מדוע? מפני שמילחמת 1948 הולידה את הפליטות הפלסטיניות. ולא חשוב כרגע, לצורך דינונו זה, מי אשם בהיווצרות בעיה זאת. לצורך הדין אין נכון להניח, שהאשמה כולה מוטלת על כיתפי הפלסטינים עצמם ועל כיתפי מדינות ערב השכנות — שכן בעינה נשארת העובדה הפשוטה, שאין להמוק ממנה, והיא שאחת התוצאות המוחצות של מילחמת 1948 היתה היווצרות פליטות פלסטיניות רבות, שביקשה כמובן את פיתרון בעייתת בצורות מצורות שונות, שאחת מהן היתה — בצדק או שלא בצדק — חנייה לריבונות פלסטינית תחת השמש המזרח-תיכונית, תוך הסתייעות בסירור להשגת מטרה זו.

מדינת-ישראל עמדה איופא — מראשית קיומה — מול תאום סיאמי שנוצר יחד איתה, תחת אותם שמים, בתוך אותה ארץ — התאום הסיאמי של הבעיה הפלסטינית, שהוא עצמו נחלק למהו וכמה תאומי-משנה — האוכלוסיה הערבית-פלסטינית שבגבולות מדינת-ישראל, האוכלוסיות הפלסטיניות השונות שהתבטשו בחבל עזה, בגדה המערבית שבשליטת ירדן, בסוריה ובלבנון.

היסטוריונים כבר עמדו על התופעה המעניינת המאפינת את הפליטות הפלסטיניות — זוהי פליטות שאינה נעלמת. במהירות המכריעה של מיקרי פליטות פרי נחשול-מילחמה, שהעולם היה עד להם במאה הנוכחית, הם נעלמו כ"בעיה" מסדר היום הבינלאומי משום שהפליטים עצמם השלימו רובם ככולם עם מר גורלם והתיישבו השתרשו במקום שאליו נפלטו, בלא לטפח שאיפות וחלומות של תורה. לא כן במיקרה הפלסטיני. כאן לא היתה היעלמות. ושוב, אין זה מענייננו כאן לחקור ולדרוש מדוע דווקא כאן קרה דווקא כך. כרגע צריכה לעניין אותנו התוצאה, כלומר המציאות אמיתית. והמציאות הממשית היא שהבעיה הפלסטינית רכזת, ובראש וראשונה בעיית הפליטות הפלסטינית, כלומר יצר הטיבה למולדת, לא נעלמה.

מדינת-ישראל לא יכלה, כמובן, להתייעל מקיומה של בעיה זו, ומה גם שהיא חרובה והלכה הן מכוח ההתפשטות בשטח, פרי נצחונות מילחמת 1967, שעשו את ישראל שליטה ביותר ממיליון פלסטינים בחבל עזה ובגדה המערבית, והן מכוח התפתחות נגועות פלסטיניות פוליטיות, שנוקדו לטירור בחצירתן אל מטרותן המדיניות. ומכיוון שמדינת ישראל לא יכלה להתעלם, היא השיגה במרוצת הזמן כי עליה לבחור בין שתי דרכי פיתרון לבעיה הזאת, שאינה חדלה מלהתקיים, שממשכה להציק בלי הרף ואף ביתר שאת. דרך אחת של פיתרון היא בראש וראשונה הכרה בקיום ישות פלסטינית, שזכותה לריבונות אינה נופלת מזכות כל עם אחר בעולם להיות עם חופשי בארצו. אם הפלסטינים הם עם — ורק להם זכות לקבוע זאת — עם זה זכאי למיסגרת ריבונית כלשהי, למדינה. איזו מדינה, היכן בדיוק, מה יהיו גבולותיה בשטח — על זה אפשר לדבר וצריך לדבר. אבל העיקרון של זכות קיום ריבונית פלסטינית קיים מרגע שאתה מכיר בקיום עם פלסטיני.

מדינת-ישראל, משום מה, שללה דרך פיתרון זו, שפירושה המעשי הוא התפשרות על שליטה במרחבי ארץ-ישראל, התפוש- רות משמעותי צימוק שטח הריבונות הישראלית לטובת התאום הסיאמי התובע את חלקו. (נכון, התאום הסיאמי רב-הפנים הזה טוען באחת ממסכתיו שהוא אינו נכון לפשרה, שהוא רוצה את הארץ כולה לעצמו — אז מה אומר השכל? לכד ולאחד אותו טיב דגל זה על-ידי סירוב להכיר בו ובזכויותיו